

‘Ook bij probleemdossier zijn interventies mogelijk’

Inspecteurs denken veel meer na over hun werk en kijken breder naar interventies. Zij stellen ook vaker dan vroeger regels ter discussie. Dat constateren Rob van Dorp en Jan Schipper, de docenten van de cursus Kunst van het Toezicht.

Deze week heeft opnieuw een groep inspecteurs de [Kunst van het Toezicht](#) afgerond. In de populaire cursus staan lastige praktijkgevallen van de deelnemers centraal. Zij brengen ieder een eigen probleemdossier in waarbij het normale inspecteren niet het gewenste resultaat heeft. Met hulp van de medecursisten wordt dan tijdens zes bijeenkomsten gekeken naar interventies die wel werken. Dat leidt eigenlijk altijd tot een oplossing, vertelt Jan Schipper, senior organisatieadviseur bij Ordina. ‘De cursus zorgt voor een veel ruimer bewustzijn van de mogelijkheden. Ook bij een probleemdossier zijn interventies mogelijk. Als je je maar niet beperkt tot vertrouwde oplossingen. Soms moet je verrassende interventievormen inzetten.’

Minst slim

Schipper heeft de cursus alweer bijna tien jaar geleden samen met Rob van Dorp, senior inspecteur van de Inspectie Verkeer en Waterstaat, opgezet. De gedachte erachter is dat de juridische aanpak ten onrechte nog altijd overheerst. Van Dorp licht toe: ‘Inspecteurs richten zich nog te veel op het handhaven van regels. De vraag welke schade je hiermee voorkomt, wordt nauwelijks gesteld. Soms blijkt uit analyse dat er eigenlijk helemaal geen probleem is.’



Schipper valt hem bij: ‘In de juridische benadering is er weinig begrip voor de situatie zoals die is. Er is een groot onderscheid tussen wat niet mag en wat niet schadelijk is.’ Ook als er wel een probleem is, is inspectie volgens Schipper vaak het minste slimme instrument. ‘Het is duur en je bereikt eigenlijk alleen maar degene die je inspecteert. Je ziet daarom een verschuiving naar andere instrumenten, zoals communicatie gekoppeld aan samenwerking met de sector. Zo iets is meestal veel effectiever.’

Kentering

Van Dorp constateert een duidelijke kentering in de houding van inspecteurs. ‘Deelnemers stellen veel vaker dan vroeger regels ter discussie. Ik vind dat sowieso een taak van inspectiediensten. Je moet signaleren dat een regel niet werkt. En daar hoort bij dat je een rol speelt bij het wijzigen van oude regels en het invoeren van nieuwe. Geef aan wat volgens jou wel werkt.’ Van Dorp geeft een voorbeeld. ‘Een inspecteur had op de cursus een lastig probleem onderzocht. Hij kwam tot de conclusie dat een nieuwe regel geen oplossing zou bieden. Naar aanleiding hiervan is de regel ingetrokken vlak voordat die in de Tweede Kamer zou worden behandeld. De cursist vond dat geweldig!’

De inspecteurs krijgen in de cursus een flinke dosis theorie over interventiekunde voorgeschoteld. Er is geen standaardmodel, vertelt Schipper. ‘Wij bieden diverse theoretische benaderingen aan. Zoals van Sparrow die uitgaat van risico's en gedragspatronen. De bedoeling is dat inspecteurs zich afvragen: is er iets bij wat ik in mijn eigen praktijk kan toepassen?’

Valkuil

Een van de modellen in de cursus is het BBQ model. Van Dorp heeft dat zelf ontwikkeld. ‘Het proces staat centraal. Een veel voorkomende valkuil is dat er te snel interventies worden bedacht zonder gedegen onderzoek. In dit analysemodel kijk je eerst naar hoe een maatschappelijk probleem in elkaar steekt. Op grond daarvan kunnen je kiezen uit zeven basisstrategieën voor het oplossen van problemen. Die kun je ook combineren. Dit biedt houvast: heb ik geen interventie over het hoofd gezien?’

De deelnemers zijn enthousiast over de cursus, zeggen Van Dorp en Schipper. Zij merken dat inspecteurs tegenwoordig beter beslagen ten ijs komen. 'Ze denken veel meer na over hun werk en kijken breder naar interventies. De kwaliteit van hun analyses is ook hoger. Mede omdat er tegenwoordig diverse opleidingen zijn die hieraan aandacht besteden. Helaas is deelname nog vooral ad hoc.' Van Dorp zou tot slot graag zien dat ook beleidsmedewerkers kennismaken van interventiemodellen. 'Eigenlijk zouden we de cursus voor hen moeten openstellen. Want zij zouden over handhaving moeten nadenken. Daarmee kun je slimmer beleid maken.'

Meer weten?

Op 7 september hebben elf inspectie-medewerkers de cursus Kunst van het Toezicht afgerond: Ann Backaert (IVW), Jeffrey Dessing (IVW), Dagmar van Didden (IVW), Jelka van Egmond (IVW), Bert van Elderen (IVW), Ioannis Katsikakis (IVW), Boy Koning (IvhO), Cees Willem Korneef (Port of Rotterdam), Albertien Paardekooper (VI), Gea Stellema (IvhO) en Eddy Wijkhuisen (VWA). Er is alweer een nieuwe groep gestart. Meer weten over de cursus en de ontwikkelingen bij interventiekunde? Kijk dan bij de [Kunst van het Toezicht](#) of neem contact op met info@inspectieraad.nl.

Zeven basisstrategieën BBQ model

1. bewust maken van de gevolgen van de handeling
2. beïnvloeden van de voordelige situatie
3. beïnvloeden van de nadelige situatie
4. onmogelijk maken van de handeling
5. tenietdoen van schadelijk effect
6. beïnvloeden van context
7. het gewenste gedrag makkelijk maken